رویش روان شناسی، سال۱۴، شماره ۱۲، شماره پیاپی ۱۱۷، اسفند ۱۴۰۴
Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal(RRJ),14(12), 2026

پیش بینی صمیمیت زناشویی بر اساس ویژگی‌های شخصیت، انعطاف‌پذیری شناختی و بخشودگی در زنان متاهل دارای نشانگان افسردگی[1]

Predicting Marital Intimacy Based on Personality Traits, Cognitive Flexibility, and Forgiveness in Married Women with Depressive Symptoms

فاطمه مهناز مشایخ
گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران.
دانشجوی ایران.
افسانه بوستان (نویسنده مسئول)
گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران.
فریده دوکانه ای فرد
گروه مشاوره، واحد رودهن، دانشگاه آزاد اسلامی، رودهن، ایران.

Fatemeh Mahnaz Mashayekh
Department of Counseling, Ro.C., Islamic Azad University, Roudehen, Iran.
Afsaneh Boostan *
Department of Counseling, Ro.C., Islamic Azad University, Roudehen, Iran.
Afsaneh.boostan@iau.ac.ir
Farideh Dokanehi Fard
Department of Counseling, Ro.C., Islamic Azad University, Roudehen, Iran.

چکیده
هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی صمیمیت زناشویی بر اساس ویژگی‌های شخصیت، انعطاف‌پذیری شناختی و بخشودگی در زنان متاهل دارای نشانگان افسردگی بود. روش پژوهش توصیفی- همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل زنان متاهل دارای نشانگان افسردگی مراجعه-کننده به مراکز روانشناسی و خدمات درمانی وابسته به بهزیستی و سازمان نظام روانشناسی استان تهران در سال ۱۴۰۳ بود که جهت گزینش نمونه پژوهش به روش نمونه‌گیری هدفمند تعداد ۲۰۰ نفر انتخاب شدند. ابزارهای پژوهش شامل پرسشنامه افسردگی (BDI-II، بک و همکاران، ۱۹۹۶)، پرسشنامه صمیمیت زناشویی (MINQ، باگاروزی، ۲۰۰۱)، پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیتی (Big 5، گلدبرگ، ۱۹۹۹)، پرسشنامه انعطاف‌پذیری شناختی (CFI، دنیس و وندروال، ۲۰۱۰) و مقیاس سنجش بخشودگی (FFS، پولارد و اندرسون، ۱۹۹۸)، بود. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی چندگانه به روش همزمان استفاده شد. نتایج نشان داده است که بین برونگرایی، گشودگی به تجربه، توافق‌پذیری، وظیفه‌شناسی، انعطاف-پذیری شناختی و بخشودگی با صمیمیت زناشویی رابطه مثبت و معنادار و بین روان‌رنجورخویی با صمیمیت زناشویی رابطه منفی و معنادار است (p<۰/۰۱). همچنین نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد که ویژگی‌های شخصیت، انعطاف‌پذیری شناختی و بخشودگی در مجموع ۰/۸۴ واریانس صمیمیت زناشویی را تبیین می‌کنند.

واژه‌های کلیدی: *ویژگی های شخصیتی، انعطاف‌پذیری شناختی، نشانگان افسردگی، بخشودگی، ، صمیمیت زناشویی.*

Abstract
The aim of the present study was to predict marital intimacy based on personality traits, cognitive flexibility, and forgiveness in married women with depressive symptoms. The research method was descriptive-correlational. The statistical population of the present study included married women with depressive symptoms who referred to psychological centers and health services affiliated with the Welfare and Psychological System Organization of Tehran Province in 2024. A total of 200 people were selected for the research sample through purposive sampling.The research instruments included the Depression Inventory (BDI-II, Beck et al., 1996), the Marital Intimacy Inventory (MINQ, Bagarozi, 2001), the Big Five Personality Inventory (Big 5, Goldberg, 1999), the Cognitive Flexibility Inventory (CFI, Dennis & Vander Wall, 2010), and the Forgiveness Scale (FFS, Pollard & Anderson, 1998). Pearson correlation test and multiple linear regression were used to analyze the data. The results showed that there is a positive and significant relationship between extraversion, openness to experience, agreeableness, conscientiousness, cognitive flexibility, and forgiveness with marital intimacy, and there is a negative and significant relationship between neuroticism and marital intimacy (p<0.01) .Also, the results of regression analysis showed that personality traits, cognitive flexibility, and forgiveness explain a total of 0.84 of the variance in marital intimacy.

Keywords: *Personality Traits, Cognitive Flexibility, Depressive Symptoms, Forgiveness, Marital Intimacy.*

نوع مقاله : پژوهشی | **دریافت: مرداد ۱۴۰۴** | **پذیرش: شهریور ۱۴۰۴** | **ویرایش نهایی: اسفند ۱۴۰۴**

۱ مقاله حاضر مستخرجه از رساله دکتری است

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-19]

مقدمه

ازدواج یکی از تجربه‌های مهمی است که زندگی فرد را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد (ژانگ و لیانگ[۱]، ۲۰۲۳) و مهم‌ترین و عالی‌ترین رسم اجتماعی برای دستیابی به نیازهای عاطفی و امنیتی افراد بزرگسال است (جیجیبوهوی و رایوشان[۲]، ۲۰۲۲). در صورتی که یکی از زوجین دچار مشکلات روانشناختی باشد رابطه بین زوجین نیز تحت‌تأثیر قرار می‌گیرد. احساس غم و ناراحتی که در حالت شدید با افسردگی[۳] همراه است به نحو نامطلوبی رابطه بین زن و شوهر را دستخوش تغییراتی می‌کند (موهانتی[۴]، ۲۰۲۴).

افسردگی دارای نشانگان خلق غمگین، ناامیدی، غم، نگرانی و فقدان علاقه و لذت در اغلب فعالیت‌های زندگی است (برودی[۵] و همکاران، ۲۰۱۸). در بین طیف سنی جوان، زنان نسبت به مردان، به احتمال ۲ برابر بیشتر مستعد افسردگی هستند و در بین زنان نیز حدوداً ۲۰ درصد از افراد در سنین باروری ۱۵ تا ۴۵ سال برای اولین بار به این اختلال مبتلا می‌شوند (شجاع‌الدینی و همکاران، ۱۴۰۳). نتایج مطالعات مختلف نشان داده است، که شیوع افسردگی در بین زنان نابارور در مطالعات مختلف در جهان متفاوت و از ۴۴ تا ۶۸/۹ درصد متغیر است (لاکاتوس[۶] و همکاران، ۲۰۱۷؛ بین[۷] و همکاران، ۲۰۲۵). همچنین افسردگی در زنان متاهل می‌تواند به دلیل فشارهای اجتماعی، وظایف خانوادگی و انتظارات بالا ایجاد شود. این شرایط ممکن است منجر به خستگی عاطفی، ناتوانی در ایجاد ارتباطات مؤثر و احساس عدم رضایت در زندگی زناشویی شود (لیو[۸] و همکاران، ۲۰۲۴) و کیفیت روابط عاطفی و صمیمیت زوجین را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد (خان[۹] و همکاران، ۲۰۲۴). به عبارتی افسردگی می‌تواند زمینه رکود، سستی و روابط بین فردی ضعیف را ایجاد کند (رابینسون و اسپالتا[۱۰]، ۲۰۱۰). لذا می‌توان انتظار داشت که افسردگی می‌تواند صمیمیت در رابطه زن و شوهر را تحت‌تأثیر قرار دهد (مشایخ، ۱۴۰۱).

صمیمیت زناشویی[۱۱] به معنای رابطه‌ای عاشقانه و محبت‌آمیز دو فرد با یکدیگر است که لازمه آن شناخت عمیق از یکدیگر و یا داشتن اطلاعات جزیی از یکدیگر است (دو[۱۲] و همکاران، ۲۰۲۴). در دیدگاه باگاروزی[۱۳] (۲۰۰۱) ابعاد صمیمیت شامل بعد عاطفی[۱۴]، روان‌شناختی، عقلانی، جنسی، بدنی، معنوی، اجتماعی-تفریحی، زیباشناختی[۱۵] و صمیمیت زمانی[۱۶] در روابط زوجین است. از سویی دیگر زوجینی که صمیمیت زناشویی بیشتری دارند به واسطه روابط اجتماعی، عاطفی و جنسی رضایت‌بخشی که دارند، به تأمین سلامت جسمانی و عاطفی می‌تواند موجب ایجاد دامنه‌ای از مشکلات رفتاری و هیجانی شود (البایودی[۱۷]، ۲۰۱۸). صمیمیت در خانواده باعث ارضای بسیاری از نیازهای روانی اعضا می‌شود (ابیل[۱۸] و همکاران، ۲۰۱۹؛ جسوروبو و ایجنبوسکا[۱۹]، ۲۰۲۳). از سویی دیگر افسردگی در زنان متاهل می‌تواند تأثیر قابل توجهی بر صمیمیت زناشویی داشته باشد. این اختلال معمولاً باعث کاهش اعتماد به نفس، تغییر در میل جنسی و ایجاد احساس تنهایی می‌شود که در نتیجه می‌تواند ارتباطات عاطفی و جسمی را تحت شعاع قرار دهد (پاتریکیا[۲۰] و همکاران، ۲۰۲۵). همچنین، زنان مبتلا به افسردگی ممکن است از بیان احساسات خود منصرف شوند و در نتیجه، فضای زناشویی را تنگ‌تر و سردتر کنند. این مسأله ممکن است به دوری و فاصله عاطفی بین زوجین منجر شود و کیفیت رابطه زناشویی را به شدت کاهش دهد (آسفا[۲۱] و همکاران، ۲۰۲۵). از جمله عواملی که می‌تواند با صمیمت زوجین در ارتباط باشد و در این پژوهش به آن پرداخته شد ویژگی های شخصیت (نهو[۲۲] و همکاران ، ۲۰۲۲؛ پریادهارشینی و گاپالان[۲۳]، ۲۰۲۰؛ عابدی و همکاران، ۱۴۰۲؛ تردست و همکاران (۱۴۰۲)، انعطاف‌پذیری شناختی[۲۴]

1 Zhang & Liang
2 Jejeebhoy & Raushan
3 depression
4 Mohanty
5 Brody
6 Lakatos
7 Beyene
8 Liu
9 Khan
10 Robinson & Spalletta
11 Marital intimacy
12 Du
13 Bagarozzi
14 emotional
15 aesthetic
16 Time intimacy
17 Elbayouthi
18 Abeele
19 Jesuorobo & Igbineweka
20 Patricia
21 Asefa
22 Nho
23 Priyadharshini & Gopalan
24 Cognitive flexibility

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-19]

(آیرداچسیو[1] و همکاران ، ۲۰۲۱؛تویستلون[2] و همکاران، ۲۰۲۰؛مشایخ و عسگریان، ۱۳۹۸؛ آل کثیر ، ۱۴۰۱؛ هاشمی پور و همکاران ، ۱۴۰۱) و بخشودگی[3] (کاسپرازاک و مارتینز دیاز[4]، ۲۰۲۵؛ کاستا[5] و همکاران، ۲۰۲۰؛ نریمانی و همکاران، ۱۴۰۳؛ زنگنه، ۱۴۰۳) است.

در مطالعات گلدبرگ[6] صفات شخصیتی به پنج بعد روان‌رنجورخویی، برون‌گرایی، گشودگی به تجربه، وظیفه مداری و توافق پذیری (گلدبرگ، ۱۹۹۹) تقسیم می‌شود. به عبارتی افرادی که برون‌گرا هستند بیشتر در اجتماع حضور دارند و این افراد به راحتی برانگیخته نمی‌شوند و سطح بالایی برای برانگیختگی نیاز دارند (آدان[7] و همکاران، ۲۰۱۰). همچنین افراد با ویژگی روان‌رنجورخویی واکنش‌های هیجانی بالاتری را به اضطراب تنش نشان می‌دهند (بوچمن ویدمن[8]و همکاران، ۲۰۲۱). در سبک شخصیت گشودگی به تجربه نیز افراد تمایل دارند تجربه‌های متفاوت و تازه‌ای را کسب کنند و افراد با ویژگی‌های توافق‌پذیری نیز نیز تلاش می‌کنند تا پذیرش کسب کنند (تیبرگ و گاماچ، ۲۰۲۲). از سویی دیگر افراد وظیفه‌شناس نیز در صورتی که وظایفی به آنها محول شود به بهترین صورت این وظیفه را انجام می‌دهند و می‌توان به تعهد این افراد اعتماد کرد (موریس[9] و همکاران، ۲۰۱۸). به عبارتی با توجه به آنچه مطرح شده است ویژگی‌های شخصیتی نقش مهمی در شکل‌گیری و حفظ روابط زناشویی دارند. زیرا، افرادی که دارای ویژگی‌های شخصیتی مثبت مانند برون‌گرایی و همدلی هستند، معمولاً بیشتر به بخشودگی تمایل دارند. این بخشودگی می‌تواند به بهبود رضایت زناشویی کمک کند، زیرا همسران قادرند خطاها و نواقص یکدیگر را بهتر بپذیرند و از آنها عبور کنند. به علاوه، انعطاف‌پذیری شناختی که شامل توانایی سازگاری کردن به تغییرات و تفکر مثبت است، به زوج‌ها کمک می‌کند تا در مواجهه با چالش‌ها و بحران‌های زناشویی بهتر عمل کنند و با آن‌ها سازگار شوند (پریادهارشینی و گاپالان، ۲۰۲۰).

متغیر دیگر مورد بررسی در این پژوهش انعطف‌پذیری شناختی است. انعطاف‌پذیری شناختی یک عملکرد منحصر به فرد، صفت بارز یا توانایی شناخت کلی است که به فرد اجازه می‌دهد ایده‌های چندگانه را بپذیرد، به طور انعطاف‌پذیر شناخت خود را تغییر دهد و هنگام تغییرات محیطی الگوهای پاسخ عادی بدهد (هویل و دمونک[10]، ۲۰۲۳). همچنین انعطاف‌پذیری شناختی به معنای توانایی فرد در تطبیق با تغییرات و مواجهه با مشکلات و استرس‌های زندگی است (میلرمیندس[11] و همکاران، ۲۰۲۳). در صورتی که زوجین نتوانند به نحو مطلوبی به تنش‌ها واکنش نشان دهند رابطه زناشویی با تعارضاتی همراه خواهد بود (اسمیت و کونیک[12]، ۲۰۲۲). در روابط زناشویی، این مهارت بسیار اهمیت دارد زیرا زندگی زناشویی همواره با وضعیت‌های مختلفی روبرو می‌شود. فردی که انعطاف‌پذیری شناختی دارد، توانایی پذیرش واقعیت‌های زندگی، مدیریت احساسات خود و تلاش برای حل مشکلات را دارد (تپ[13]، ۲۰۱۴). این ویژگی موجب می‌شود که زوجین بهتر بتوانند با یکدیگر همدلی و صمیمیت بیشتری تجربه کنند، زیرا قدرت ارتباط و پشتیبانی از یکدیگر در برخورد با چالش‌های زندگی به شدت ارتقا می‌یابد (اسمیت و کونیک، ۲۰۲۲). به گونه‌ای که افرادی که انعطاف‌پذیری شناختی کمی دارند ممکن است در صورت بروز مشکل، خود در مشکل گم شوند، احساس کنند قربانی هستند، برای همیشه درگیر آن شوند و به مکانیسم‌های تطابقی نادرست مانند طلاق روی بیاورند (شفیعی و همکاران، ۱۳۹۵).

از سویی دیگر بخشودگی زناشویی فرآیند کاهش خشم، کاهش نارضایتی یا تنفر از دیگران، آزادی از قضاوت‌ها و ادراکات گذشته، آزادی از پاسخ‌های آموخته نسبت به موقعیت‌ها و تلاش برای التیام زخم‌های گذشته است (کاتلا و جاکیوبسز[14]، ۲۰۲۴). بخشودگی زناشویی در افراد افسرده می‌تواند به عنوان یک ابزار حیاتی برای بهبود روابط عمل کند، اما در عین حال، افسردگی ممکن است احساس خشم و نارضایتی را تشدید کند و روند بخشودگی را سخت‌تر کند (کاسپرازاک و مارتینز دیاز، ۲۰۲۵). این امر می‌تواند منجر به کاهش صمیمیت زناشویی شود، زیرا احساسات منفی و عدم ارتباط عاطفی می‌تواند فاصله‌های عمیق‌تری بین زوجین ایجاد کند (بیک ساری و سیهان[15]، ۲۰۲۴).

با توجه به آنچه مطرح شده است به طور خاص خلاهای پژوهشی قابل توجهی وجود دارد. یکی از این خلاها، فقدان توجه به تجربیات منحصر به فرد در زنان متاهل دارای نشانگان افسردگی است. بسیاری از مطالعات به بررسی روابط احساسی و زناشویی در جمعیت‌های عمومی می‌پردازند، اما زنان متأهل دارای نشانگان افسردگی ممکن است با چالش‌های عاطفی و اجتماعی ویژه‌ای روبه‌رو شوند که بر کیفیت رابطه‌شان تأثیر می‌گذارد. لذا انجام تحقیقات ضروری است تا به طور دقیق‌تری عوامل مؤثر بر رضایت زناشویی و صمیمیت در این گروه را بررسی کنند، چرا که علائم افسردگی می‌تواند توانایی فرد در تجربه و ابراز صمیمیت را تحت‌تأثیر قرار دهد. لذا، پر کردن این خلاها می‌تواند به ایجاد راهکارهای عملی و پژوهش‌های آینده در این حوزه کمک کند. همچنین نتایج این پژوهش با آشکار ساختن نقش ویژگی‌های شخصیت، انعطاف‌پذیری شناختی و بخشودگی در صمیمیت زناشویی

1 Iordachescu
2 Twiselton
3 Marital forgiveness
4 Kasprzak & Martínez-Díaz
5 Costa
6 Goldberg
7 Adan
8 Buchman-Wildbaum
9 Muris
10 Howell & Demuynck
11 Miller-Mendes
12 Smith & Konik
13 Tapp
14 Kaleta & Jaśkiewicz
15 Bıyık Sarı & Cıhan

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-19]

زنان افسرده، ابزاری کارآمد برای مشاوران خانواده و درمانگران فراهم می‌آورد. این یافته‌ها به طراحی مداخلات مؤثرتر برای بهبود روابط زوجین و کاهش تأثیر افسردگی بر زندگی زناشویی کمک شایانی خواهد کرد. بدین ترتیب، کیفیت زندگی زناشویی افزایش یافته و سلامت روان جامعه ارتقاء می‌یابد. از این رو هدف از انجام پژوهش حاضر پیش‌بینی صمیمیت زناشویی براساس ویژگی‌های شخصیت، انعطاف‌پذیری شناختی و بخشودگی در زنان متاهل دارای نشانگان افسردگی بود.

روش

روش پژوهش حاضر توصیفی -همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل زنان متاهل دارای نشانگان افسردگی مراجعه‌کننده به مراکز روانشناسی و خدمات درمانی وابسته به بهزیستی و سازمان نظام روانشناسی استان تهران در سال ۱۴۰۳ بود که جهت گزینش نمونه پژوهش به روش نمونه‌گیری هدفمند تعداد ۲۰۰ نفر از آنها که تشخیص نشانگان افسردگی را از روانشناس مرکز دریافت کرده‌اند و در سیاهه افسردگی بک[1] (۱۹۹۶) نمره حداقل ۲۹ کسب کردند به عنوان نمونه پژوهش انتخاب شدند. ملاک‌های ورود شامل رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش، تأهل و ازدواج قانونی شرکت کنندگان، عدم سابقه طلاق یا ازدواج مجدد، عدم ابتلا به بیماری جسمی حاد و عدم اعتیاد (طبق فرم خوداظهاری شرکت‌کنندگان) و نمره حداقل ۲۹ در سیاهه افسردگی بک بود. همچنین ملاک‌های خروج از پژوهش شامل عدم پاسخگویی به سؤالات پرسشنامه در زمان تعیین شده و ارسال دیر پاسخنامه توسط شرکت‌کنندگان بود. روش اجرای پژوهش پژوهش بدین صورت بود که پرسشنامه‌های پژوهش به صورت منظم و با ترتیب معین تعریف شدند و در اختیار شرکت‌کنندگان قرار داده شد. ضمن تشریح چگونگی انجام پژوهش قبل از پاسخ‌دهی به سؤالات پرسشنامه، به شرکت‌کنندگان این اطمینان داده شد که اطلاعات دریافت شده به صورت کاملا محرمانه و بدون دریافت اطلاعات شناسنامه‌ای بود. از این‌رو این پژوهش با رعایت کامل حریم خصوصی و محرمانگی اطلاعات شرکت‌کنندگان انجام شد و رضایت آگاهانه تمامی افراد برای حضور در مطالعه اخذ گردید. تمامی مراحل پژوهش تحت نظارت کمیته اخلاق دانشگاهی بود و از هرگونه آسیب جسمی یا روانی به شرکت‌کنندگان پرهیز شد. نتایج نیز صرفاً برای اهداف علمی و بدون افشای هویت افراد به اشتراک گذاشته شد. در نهایت پس از دریافت پاسخنامه‌های پژوهش، داده‌های پژوهش حاضر با روش آماری همبستگی پیرسون و رگرسیون خطی چندگانه به روش همزمان و با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۶ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

ابزار سنجش

سیاهه افسردگی[2] (BDI-II): این سیاهه توسط بک[3] و همکاران (۱۹۹۶) طراحی و دارای ۲۱ گویه است. شیوه نمره‌گذاری این پرسشنامه به صورت لیکرت چهاردرجه‌ای از صفر تا سه است. حداقل نمره در این آزمون صفر و حداکثر آن ۶۳ است. کسب نمره ۰ تا ۱۳ افسردگی هیچ یا کمترین افسردگی، نمره ۱۴ تا ۱۹ افسردگی خفیف، نمره ۲۰ تا ۲۸ افسردگی متوسط و نمره ۲۹ تا ۶۳ افسردگی شدید را نشان می‌دهد. همبستگی این آزمون با مقیاس درجه بندی همیلتون[4] برای افسردگی (۰/۷۳)، مقیاس خودسنجی افسردگی زونگ[5](۰/۷۶)، و مقیاس افسردگی MMPI (۰/۷۶) به دست آمده است (بک و همکاران، ۱۹۹۶). همچنین روایی همگرای این پرسشنامه از طریق اجرای همزمان آن با مقیاس ناامیدی بک (۱۹۸۸)، و سیاهه اضطراب بک (۱۹۹۳) به ترتیب برابر ۰/۶۸ و ۰/۶۰ به دست آمده و پایایی این مقیاس نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۸ گزارش شده است (بک و همکاران، ۱۹۹۶). در ایران تنجانی طاهری و همکاران (۱۳۹۴)، ضریب همبستگی درون طبقه ای برای این پرسشنامه را ۰/۸۱ و ضریب آلفای کرونباخ را ۰/۹۳ گزارش کردند. همچنین برای بررسی روایی همزمان پرسشنامه افسردگی بک از پرسشنامه سلامت عمومی (گلدبرگ و هیلر، ۱۹۷۹) و مقیاس افسردگی، اضطراب و استرس (لاویبوند[6] و لاویبوند، ۱۹۹۵) استفاده شد. ضرایب همبستگی پرسشنامه افسردگی بک با هر یک از خرده آزمون‌های افسردگی ۰/۶۸ و اضطراب ۰/۶۶ مربوط به پرسشنامه سلامت عمومی و خرده آزمون‌های افسردگی ۰/۷۳، اضطراب۰/۶۸ و استرس ۰/۶۳ مربوط به مقیاس افسردگی، اضطراب و استرس محاسبه شد که این نتایج نشان می‌دهد آزمون از روایی همزمان خوبی برخوردار است (تنجانی طاهری و همکاران، ۱۳۹۴). در پژوهش حاضر نیز پایایی این پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۷۰ محاسبه شده است.

پرسشنامه صمیمیت زناشویی[7] (MINQ): این پرسشنامه توسط باگاروزی (۲۰۰۱) طراحی و دارای ۴۱ گویه و ۸ مؤلفه است که عبارتند از: صمیمیت عاطفی، صمیمیت روانشناختی، صمیمیت عقلانی، صمیمیت جنسی، صمیمیت بدنی، صمیمیت معنوی، صمیمیت زیباشناختی و صمیمیت اجتماعی- تفریحی. شیوه نمره‌گذاری این پرسشنامه به صورت طیف لیکرت ده درجه‌ای (به هیچ وجه چنین نیازی وجود ندارد=۱ تا بسیار نیاز زیادی وجود دارد=۱۰) است. دامنه نمرات در کل پرسشنامه بین ۴۱ تا ۴۱۰ است. نمره بالاتر نشان دهنده صمیمیت بیشتر و نمره پایین تر نشان دهنده صمیمیت کمتر بین زوجین است. نتایج تحلیل باگاروزی (۲۰۰۱)، روی شرکت‌کنندگان نشان داد پایایی این پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹

1 Beck
2 Depression Inventory
3 Beck
4 Hamilton
5Zung Self-Rating Depression Scale
6 Lovibond
7 Marital Intimacy Questionnaire

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-19]

است. همچنین برای روایی سازه از روش همسانی درونی استفاده کرد، به این صورت که ضریب همسانی درونی آزمون از طریق ضریب همبستگی هر گویه با نمره کل بررسی شد که ضرایب همبستگی بین ۰/۷۵ تا ۰/۷۸ مثبت و معنادار برآورد شد. در ایران برای اولین بار اعتمادی و همکاران (۱۳۸۵)، برای تعیین روایی محتوایی و صوری، پرسشنامه را در اختیار۱۵ استاد مشاوره و ۱۵ زوج قرار داد و روایی محتوایی آن تأیید شد و ضریب پایایی کل این پرسشنامه با روش آلفای کرونباخ را ۰/۹۴ گزارش کردند. در پژوهش خمسه و حسینیان (۱۳۸۷)، آلفای کرونباخ برای صمیمیت عاطفی ۰/۸۹، روان-شناختی ۰/۸۲، عقلانی ۰/۸۱، جنسی ۰/۹۱، اجتماعی-تفریحی ۰/۸۱، زیبایی‌شناختی ۰/۷۶، فیزیکی ۰/۸۰، معنوی ۰/۶۵ و برای کل پرسشنامه ۰/۸۲ به دست آمده است. همچنین برای تعیین روایی آزمون، این پرسشنامه همراه با پرسشنامه صمیمیت زناشویی، هم زمان به وسیله ۳۰ زوج پاسخ داده شد، که ضریب همبستگی بین نتایج دو آزمون صمیمیت، بیانگر همبستگی معنی‌دار ۰/۶۵ است. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۷۳ محاسبه شده است.

مقیاس سنجش بخشودگی[1] (FFS): این مقیاس توسط پولارد و اندرسون[2] (۱۹۹۸)، طراحی و دارای ۴۰ گویه است. پرسشنامه شامل دو بخش است که بخش نخست (پرسش‌های ۱ تا ۲۰)، بخشودگی را در خانواده های اصلی (والدین) و بخش دوم (پرسش‌های ۲۱ تا ۴۰) میزان بخشودگی را در خانواده هسته‌ای (همسران) می‌سنجد که در این پژوهش از بخش دوم پرسشنامه استفاده شد. پاسخ هر عبارت شامل یک طیف چهار درجه‌ای (از الف=۴ امتیاز تا د=۱ امتیاز) است. نمرات بالا در این مقیاس نشان‌دهنده میزان بخشودگی بیشتر و نمرات پایین نشان‌دهنده میزان بخشودگی کمتر است. در کل حداکثر امتیازی که فرد از مجموع نمرات قسمت خانواده اصلی و هسته‌ای بدست می آورد ۱۶۰ و حداقل ۴۰ است. پولارد و همکاران (۱۹۸۸)، در تحقیقی بر روی ۲۲۹ زن و ۱۱۳ مرد، ضریب آلفای کرونباخ را ۰/۹ گزارش کردند. برای بررسی روایی پرسشنامه بخشودگی خانواده، با استفاده از یک نمونه ۳۴۲ نفری، این پرسشنامه را با مقیاس خودمختاری ورتینگتون و مقیاس اخلاق رابطه‌ای همبسته کردند. نتایج تحلیل نشان داد که خرده مقیاس های این پرسشنامه از روایی همگرای مطلوبی (۰/۷۴) برخوردار هستند. سیف و بهاری (۱۳۸۰) در جامعه ایرانی پایایی قسمت مربوط به خانواده با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۴ و قسمت مربوط به زوجین را ۰/۸۵ گزارش کرده‌اند. میزان ضریب نسبی مقیاس سنجش بخشودگی رقم ۸/۸۸ بدست آمده است که این رقم معرف ضریب تمییز مطلوب برای مقیاس بخشودگی است (افخمی و همکاران، ۱۳۸۶). در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۷۰ محاسبه شده است.

پرسشنامه انعطاف پذیری شناختی[3] (CFI): این مقیاس توسط دنیس و واندروال[4](۲۰۱۰)، طراحی و دارای ۲۰ گویه و سه مؤلفه جایگزین‌ها (گویه‌های ۱۹، ۱۲، ۵، ۱۴، ۲۰، ۱۳، ۳، ۶، ۱۸، ۱۶)، کنترل (گویه‌های ۱۱، ۷، ۱۷، ۲، ۴، ۹، ۱۵، ۱) و جایگزین‌هایی برای رفتارهای انسانی (گویه-های ۱۰، ۸) است. شیوه نمره‌گذاری این پرسشنامه به صورت طیف لیکرت هفت درجه‌ای (از کاملا مخالفم=۱ تا کاملا موافقم=۷) است. سوالات ۲، ۴، ۷، ۹، ۱۱، ۱۷، به طور معکوس نمره‌گذاری می‌شود. در پژوهش دنیس و واندروال (۲۰۱۰) روایی همزمان این پرسشنامه با سیاهه افسردگی بک-(BDI-II)برابر ۰/۳۹- و روایی همگرایی آن با مقیاس انعطاف‌پذیری شناختی مارتین و رابین ۰/۷۵ و پایایی این پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۹۰ و برای مؤلفه‌های جایگزین‌ها ۰/۷۲، کنترل ۰/۵۵ و جایگزین‌هایی برای رفتارهای انسانی ۰/۵۷ گزارش شده است. در ایران شاره و همکاران (۱۳۹۲؛ به نقل از فاضلی و همکاران، ۱۳۹۳) ضریب بازآزمایی کل مقیاس به فاصله ۴ ماه را ۰/۷۱ و ضرایب آلفای کرونباخ کل مقیاس را ۰/۹۰ گزارش نمودند. آلفای کرونباخ داده‌های این پرسشنامه در پژوهش فاضلی و همکاران (۱۳۹۳) ۰/۷۵ به دست آمد. پایایی این پرسشنامه در پژوهش حاضر با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای کل پرسشنامه ۰/۷۱ محاسبه شده است.

پرسشنامه پنج عامل بزرگ شخصیتی گلدبرگ[5](Big 5) : این پرسشنامه توسط گلدبرگ (۱۹۹۹) طراحی و دارای ۵۰ گویه است. در این پرسشنامه برای ارزیابی هر یک از پنج عامل بزرگ شخصیت ۱۰ گویه وجود دارد. این پنج عامل عبارتند از: روان‌رنجورخویی (گویه‌های ۲۴، ۴، ۴۴، ۴۹، ۲۹، ۱۹، ۱۴، ۹، ۳۴ و ۳۹)، برون‌گرایی (گویه‌های ۳۱، ۴۶، ۲۱، ۱، ۱۱، ۲۶ و ۱۶)، گشودگی به تجربه (گویه‌های۲۵، ۱۵، ۵۰، ۲۰، ۱۰، ۳۰، ۳۵، ۵، ۴۰ و ۴۵)، توافق‌پذیری(گویه‌های ۳۲، ۷، ۲، ۲۲، ۱۷، ۱۲، ۳۷، ۲۷ و ۴۲) و وظیفه مداری(گویه‌های ۳۸، ۲۸، ۴۳، ۱۸، ۸، ۴۸، ۳۳، ۱۳ و ۳) معرفی می-شوند. شیوه نمره‌گذاری این پرسشنامه به صورت طیف لیکرت پنج درجه‌ای (از کاملا مخالفم =۱ تا کاملا موافقم=۵) است و گویه‌های ۲، ۶، ۸، ۹، ۱۲، ۱۶، ۱۸، ۱۹، ۲۲، ۲۶، ۲۸، ۳۲، ۳۸، ۴۱، ۴۶ به صورت معکوس نمره‌گذاری می‌شوند. در پژوهش گلدبرگ (۱۹۹۹)، روایی همگرایی این پرسشنامه با پرسشنامه نئو برابر ۰/۷۵و پایایی این پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای عامل روان رنجورخویی، گشودگی به تجربه، وظیفه مداری، توافق پذیری، برون گرایی، به ترتیب ضرایب ۰/۸۰، ۰/۸۳، ۰/۷۸، ۰/۸۰ و ۰/۷۹ به دست آمد. در پژوهش خرمایی (۱۳۸۵)، پایایی این پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ برای عامل روان رنجورخویی، گشودگی به تجربه، وظیفه مداری، توافق پذیری، برون گرایی، به ترتیب ضرایب ۰/۸۸، ۰/۷۸، ۰/۸۰، ۰/۸۰ و ۰/۷۸ به دست آمد که نشانگر پایایی مطلوب این ابزار است. خرمایی (۱۳۸۵)، برای تعیین روایی سازه این ابزار، از تحلیل عاملی به روش مؤلفه‌های اصلی همراه با چرخش واریماکس استفاده کرده است که ۵ عامل استخراج شد. در پژوهش حاضر پایایی این پرسشنامه با استفاده از

1 Forgiveness assesment Scale
2 Pollard & Anderson
3 Cognitive Flexibility Questionnaire
4 Dennis & Vander Wal
5 Goldberg Five Great Personality Factors Questionnaire

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-19]

ضریب آلفای کرونباخ برای عامل روان رنجورخویی، گشودگی به تجربه، وظیفه مداری، توافق پذیری، برون گرایی، به ترتیب ضرایب ۰/۸۱، ۰/۷۴، ۰/۷۸، ۰/۷۴ و ۰/۷۲ محاسبه شده است.

یافته ها

از میان شرکت‌کنندگان در پژوهش تعداد ۱۳۳ نفر (معادل ۶۶/۵ درصد) خانه دار و ۶۷ نفر (معادل ۳۳/۵درصد) شاغل بودند. همچنین ۳۳ نفر (معادل ۱۶/۵درصد) از شرکت‌کنندگان دارای تحصیلات دیپلم، ۱۰۱ نفر کاردانی (معادل ۵۰/۵درصد)، ۳۱ نفر کارشناسی (معادل ۱۵/۵درصد) و ۳۵ نفر (معادل ۱۷/۵درصد) دارای تحصیلات کارشناسی ارشد بودند. همچنین میانگین نمرات افسردگی ۳۹/۴۱ و انحراف استاندارد ۱۱/۳۷ بود. جدول ۱ ماتریس همبستگی، میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد.

جدول ۱. ماتریس همبستگی، میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

-	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲
۱.صمیمیت زناشویی	۱											
۲.بخشودگی	۰/۳۵**	۱										
۳.جایگزین ها	۰/۲۹**	۰/۴۲*	۱									
۴.کنترل	۰/۴۳**	۰/۴۲**	۰/۳۲**	۱								
۵. جایگزین هایی برای رفتارهای انسانی	۰/۴۰**	۰/۴۵**	۰/۴۸**	۰/۳۴**	۱							
۶. نمره کلی انعطاف پذیری شناختی	۰/۳۶**	۰/۳۲*	۰/۳۷**	۰/۴۳**	۰/۴۶**	۱						
۷.روان رنجورخویی	-۰/۳۷**	-۰/۲۷**	-۰/۵۱**	-۰/۳۷**	-۰/۳۸*	-۰/۳۴**	۱					
۸.برونگرایی	۰/۳۸**	۰/۴۳**	۰/۳۸*	۰/۳۳**	۰/۴۵*	۰/۲۶**	-۰/۳۲*	۱				
۹.گشودگی به تجربه	۰/۳۹**	۰/۴۲*	۰/۳۱**	۰/۳۴**	۰/۴۲**	۰/۳۷**	-۰/۳۳**	۰/۳۷**	۱			
۱۰.توافق پذیری	۰/۳۷**	۰/۴۱*	۰/۳۴**	۰/۳۲**	۰/۴۴*	۰/۳۸**	-۰/۳۰**	۰/۳۶**	۰/۳۸**	۱		
۱۱.وظیفه مداری	۰/۳۸**	۰/۵۲**	۰/۴۲**	۰/۴۴**	۰/۴۵*	۰/۳۷**	-۰/۳۴**	۰/۳۹**	۰/۳۳**	۰/۴۱*	۱	
۱۲.نمره کلی ویژگی های شخصیتی	۰/۳۷**	۰/۴۳*	۰/۳۳**	۰/۲۶**	۰/۴۴*	۰/۳۷**	۰/۵۵**	۰/۴۷**	۰/۴۹**	۰/۴۸*	۰/۴۹**	۱
میانگین	۱۳۸/۰۴	۵۹/۵۳	۲۰/۶۴	۱۵/۹۹	۴/۱۶	۴۰/۸۰	۴۰/۲۹	۱۲/۳۶	۲۰/۱۹	۱۶/۳۷	۱۶/۸۵	۱۰۶/۰۷
انحراف استاندارد	۱۲/۴۴	۳/۹۵	۲/۶۲	۲/۰۸	۰/۶۹	۴/۲۲	۳/۲۱	۳/۱۱	۳/۳۵	۴/۱۷	۱/۳۵	۹/۱۳
کجی	۰/۱۴	۰/۱۵	-۰/۲۹	۰/۱۲	-۰/۲۲	-۰/۲۴	-۰/۲۲	-۰/۲۰	۰/۱۵	۰/۱۴	۰/۰۷۸	-۰/۰۵
کشیدگی	-۰/۷۴	-۱/۸۳	-۰/۵۳	-۰/۸۱	-۰/۵۹	-۰/۵۳	-۰/۶۲	-۰/۴۹	-۰/۵۷	-۰/۷۸	۰/۱۵۱	-۰/۸۵

بر اساس نتایج جدول شماره ۱، مقدار ضریب همبستگی پیرسون بین بخشودگی، انعطاف‌پذیری شناختی و مولفه‌های آن یعنی جایگزین‌ها، کنترل و جایگزین‌هایی برای رفتارهای انسانی، ویژگی‌های شخصیتی برونگرایی، گشودگی به تجربه، توافق‌پذیری و وظیفه‌مداری با صمیمیت زناشویی به ترتیب ۰/۳۵، ۰/۲۹، ۰/۴۳، ۰/۴۰، ۰/۳۶، ۰/۳۸، ۰/۳۹، ۰/۳۷و ۰/۳۸ به دست آمده است که رابطه مثبت و معنادار و بین روان‌رنجورخویی با صمیمیت زناشویی ۰/۲۷- به دست آمده است که رابطه منفی و معنادار است (p<۰/۰۱). جدول ۱ نشان می‌دهد که هر کدام از عامل‌ها از مرز -۲ تا ۲ عبور نکرده‌اند. بنابراین توزیع داده‌های مورد مطالعه نرمال بود. همچنین برای بررسی نقش متغیرهای بخشودگی، انعطاف‌پذیری شناختی و ویژگی‌های شخصیتی در پیش‌بینی صمیمیت زناشویی از آزمون رگرسیون چندگانه به روش همزمان استفاده شده است. همچنین، عامل تورم واریانس همه متغیرهای مستقل کمتر از ۱۰ و در دامنه مطلوب بود (بخشودگی۴/۸، انعطاف پذیری شناختی ۵/۵۱، روان رنجورخویی ۴/۷۴، برونگرایی۵/۶۳، گشودگی به تجربه ۶/۶۴، توافق پذیری ۵/۷۴، وظیفه مداری ۵/۷۲). شاخص تحمل نیز برای همه متغیرهای مستقل بیشتر از صفر و نزدیک به یک و در دامنه مطلوب بود (بخشودگی ۰/۶۸، انعطاف‌پذیری شناختی ۰/۴۵، روان‌رنجورخویی ۰/۴۱، برونگرایی۰/۳۸، گشودگی به تجربه ۰/۴۱، توافق‌پذیری ۰/۳۷، وظیفه‌مداری ۰/۳۲). مقدار آماره دوربین واتسون نیز ۱/۶۳ به دست آمده است که در فاصله ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد، بنابراین فرض استقلال بین خطاها یا عدم همبستگی بین خطاها پذیرفته می‌شود. نتایج تحلیل واریانس در جدول شماره ۲ ارایه شده است.

جدول ۲. خلاصه تحلیل واریانس متغیرهای پژوهش

متغیر پیش‌بین	منبع تغییر	مجموعه مجذورات	df	میانگین مجذورات	F	سطح معناداری
بخشودگی، انعطاف‌پذیری شناختی، ویژگی-های شخصیتی	رگرسیون	۱۱۳۹۵/۰۰۱	۷	۷۵۸/۶۶۸	۲۱۸/۲۵	۰/۰۰۱
	باقی مانده	۸۴۹/۲۸۷	۱۹۲	۳/۳۷۲		
	کل	۱۲۲۴۴/۲۸۸	۱۹۹			

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-19]

طبق جدول ۲ معناداری F محاسبه‌شده نشان می‌دهد که صمیمیت زناشویی را می‌توان از طریق بخشودگی، انعطاف‌پذیری شناختی، ویژگی‌های شخصیتی (روان‌رنجورخویی، برونگرایی، گشودگی به تجربه، توافق‌پذیری، وظیفه‌مداری) پیش‌بینی کرد. خلاصه مدل رگرسیون در جدول ۳گزارش شده است.

جدول۳.خلاصه مدل

R	R^2	$\triangle R^2$	SE	آماره دوربین واتسون
۰/۸۷	۰/۸۴	۰/۸۲	۱/۸۷	۱/۶۳

طبق جدول ۳، بخشودگی، انعطاف‌پذیری شناختی، ویژگی‌های شخصیتی (روان‌رنجورخویی، برونگرایی، گشودگی به تجربه، توافق‌پذیری، وظیفه-مداری) توانستند ۰/۸۴ صمیمیت زناشویی را پیش‌بینی کنند (P< ۰/۰۵). برای بررسی اینکه کدام یک از متغیرهای پژوهش پیش‌بینی‌کننده قوی‌تری برای پیش‌بینی صمیمیت زناشویی هستند از آزمون رگرسیون استفاده شد که نتایج آن در جدول ۴ گزارش شده است.

جدول۴. نتایج تحلیل رگرسیون برای پیش‌بینی صمیمیت زناشویی بر اساس بخشودگی، انعطاف‌پذیری شناختی و ویژگی‌های شخصیتی

متغیرهای پیش‌بین	B	خطای استاندارد	BETA	T	سطح معناداری
مقدارثابت	۱۷/۴۸	۴/۳۸	-	۳/۸۴	۰/۰۰۱
بخشودگی	۰/۰۷	۰/۰۶	۰/۲۲	۲/۹۴	۰/۰۰۴
انعطاف‌پذیری شناختی	۰/۰۸	۰/۰۷	۰/۲۰	۲/۴۲	۰/۰۱
روان‌رنجورخویی	-۰/۵۳	۰/۱۲	-۰/۲۵	-۴/۵۷	۰/۰۰۱
برونگرایی	۰/۲۳	۰/۱۱	۰/۱۷	۱/۸۹	۰/۰۴
گشودگی به تجربه	۰/۴۱	۰/۱۰	۰/۲۱	۲/۵۴	۰/۰۰۱
توافق‌پذیری	۰/۱۲	۰/۰۷	۰/۱۹	۲/۱۴	۰/۰۱
وظیفه‌مداری	۰/۱۴	۰/۰۶	۰/۱۵	۲/۷۴	۰/۰۰۶

طبق جدول ۴ برای تعیین سهم تفکیکی هریک از متغیرهای پیش‌بین در تبیین پراکندگی متغیر ملاک (صمیمیت زناشویی) از ضریب بتا استفاده شده است. نتایج حاکی از آن است که بخشودگی ۰/۲۲، انعطاف‌پذیری شناختی ۰/۲۰، روان‌رنجورخویی ۰/۲۵-، برونگرایی۰/۱۷، گشودگی به تجربه۰/۲۱، توافق‌پذیری ۰/۱۹، وظیفه‌مداری۰/۱۵ می‌توانند صمیمیت زناشویی را به طور معناداری پیش‌بینی کنند. در این پیش‌بینی، بیش‌ترین نقش را روان-رنجورخویی ایفا می‌کند.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی صمیمیت زناشویی بر اساس ویژگی‌های شخصیت، انعطاف‌پذیری شناختی و بخشودگی در زنان متاهل دارای نشانگان افسردگی بود. نتایج به دست آمده نشان داد که بین روان‌رنجورخویی با صمیمیت زناشویی رابطه منفی و معنادار و بین برونگرایی، گشودگی به تجربه، توافق‌پذیری و وظیفه‌مداری با صمیمیت زناشویی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. نتایج این پژوهش با یافته‌های پژوهشی عابدی و همکاران (۱۴۰۲)، تردست و همکاران (۱۴۰۲)، نهو و همکاران (۲۰۲۲) همسو بود. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت، روان‌رنجورخویی، که با تمایل به تجربه هیجانات منفی مانند اضطراب، افسردگی، خشم و ناامنی مشخص می‌شود، با کاهش صمیمیت زناشویی همراه است (نهو و همکاران، ۲۰۲۲). زیرا افراد با سطوح بالای روان‌رنجورخویی ممکن است در برقراری ارتباط عاطفی ایمن، اعتماد به شریک زندگی و مدیریت تعارضات به شیوه‌ای سازنده دچار مشکل شوند، که همگی برای حفظ و ارتقاء صمیمیت ضروری هستند. درمقابل، صفات شخصیتی مثبت‌تر مانند برونگرایی، گشودگی به تجربه، توافق‌پذیری و وظیفه‌مداری با افزایش صمیمیت زناشویی مرتبط هستند. افراد برونگرا ممکن است راحت‌تر احساسات خود را بیان کرده و تعاملات مثبت بیشتری با شریک زندگی خود داشته باشند. لذا این افراد با گرایش به تعاملات اجتماعی و ابرازگری هیجانی، فرصت‌های بیشتری برای تبادل عاطفی و تجربه لذت مشترک فراهم می‌آورد، که به نوبه خود دلبستگی و پیوند زوجین را تقویت می‌کند. برونگرایی، که با شادکامی، گرمی، فعالیت و هیجان‌خواهی همراه است، به زوجین کمک می‌کند تا تعاملات اجتماعی مثبت بیشتری داشته باشند و از طریق ابراز آشکار احساسات، پیوند عاطفی خود را تقویت کنند (نهو و همکاران، ۲۰۲۲). گشودگی به تجربه، زوجین را تشویق می‌کند تا جنبه‌های تازه‌ای از یکدیگر را کشف کنند و رابطه خود را پویا نگه دارند. این ویژگی انعطاف‌پذیری شناختی و تمایل به پذیرش دیدگاه‌های جدید را افزایش داده، در نتیجه تعارضات را کاهش داده و حل مسئله مشترک را تسهیل می‌کند (تردست و همکاران، ۱۴۰۲). همچنین توافق‌پذیری، بستری برای درک متقابل و حمایت عاطفی فراهم می‌آورد و با اعتماد، سادگی، فداکاری، مطابقت،

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-19]

فروتنی و ملایمت شناخته می‌شود، ایجاد محیطی حمایتی و همدلانه را تسهیل می‌کند که برای رشد صمیمیت ضروری است. در نهایت، وظیفه‌مداری، که شامل شایستگی، نظم، وظیفه‌شناسی، تلاش برای موفقیت، خودانضباطی و سنجیدگی است، به ایجاد ثبات، قابلیت اطمینان و تعهد در رابطه کمک می‌کند و این عوامل نیز به نوبه خود صمیمیت پایدار را تقویت می‌نمایند. وظیفه‌مداری نیز با افزایش مسئولیت‌پذیری، قابلیت پیش‌بینی‌پذیری و تعهد، حس امنیت و اطمینان را در رابطه تقویت کرده، که برای نزدیکی عاطفی و جنسی ضروری است. در مجموع، این ویژگی‌ها با تأثیر بر فرایندهای عاطفی، شناختی و رفتاری، بستری برای شکل‌گیری و حفظ صمیمیت عمیق و پایدار فراهم می‌آورند.

نتایج به دست آمده نشان داد که بین انعطاف‌پذیری شناختی با صمیمیت زناشویی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد و نتایج این پژوهش با یافته‌های پژوهشی مشایخ و عسگریان (۱۳۹۸)، آل کثیر (۱۴۰۱)، هاشمی پور و همکاران (۱۴۰۱)، آیرداچسیو و همکاران (۲۰۲۱)، تویستلون و همکاران (۲۰۲۰)، همسو بود. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت، در روابط زناشویی، زوجین با موقعیت‌های گوناگونی روبرو می‌شوند که نیازمند سازگاری و تغییر نگرش است. فردی با انعطاف‌پذیری شناختی بالا، قادر است به جای اتکا به تفکرات قالبی، دیدگاه‌های متنوع همسر خود را درک کرده و بپذیرد. این پذیرش، اساس ایجاد درک متقابل و همدلی است که از ارکان اصلی صمیمیت عاطفی محسوب می‌شود. هنگامی که یکی از زوجین قادر به تغییر الگوهای فکری خود باشد، می‌تواند بهتر با چالش‌ها و تغییرات زندگی مشترک کنار بیاید و از ایجاد تعارضات ناشی از انعطاف‌ناپذیری بکاهد (آیرداچسیو و همکاران، ۲۰۲۱). این توانایی به زوجین اجازه می‌دهد تا انتظارات غیرواقع‌بینانه خود را تعدیل کنند و با واقعیت‌های رابطه سازگار شوند. انعطاف‌پذیری شناختی همچنین به افراد کمک می‌کند تا از سوگیری‌های شناختی مانند فاجعه‌انگاری یا تفکر سیاه و سفید که می‌توانند به روابط آسیب بزنند، اجتناب کنند. افراد انعطاف‌پذیر در مواجهه با اشتباهات یا سوءتفاهم‌ها، به جای سرزنش و مقصر دانستن طرف مقابل، بیشتر به دنبال راه‌حل‌های مشترک و سازنده هستند. این رویکرد حل مسئله، فضای امنی برای ابراز آسیب‌پذیری و نیازهای عاطفی ایجاد می‌کند، که این امر به نوبه خود صمیمیت زناشویی را تعمیق می‌بخشد. توانایی درک اینکه دیدگاه همسر ممکن است با دیدگاه خود متفاوت باشد و در عین حال همچنان احساس نزدیکی و تعلق را حفظ کند، مستلزم سطح بالایی از انعطاف‌پذیری شناختی است (تویستلون و همکاران، ۲۰۲۰). این امر منجر به کاهش فاصله بین زوجین و افزایش احساس یگانگی و مشارکت در رابطه می‌شود.

همچنین نتایج به دست آمده نشان داد که بین بخشودگی با صمیمیت زناشویی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد و نتایج این پژوهش با یافته‌های پژوهشی کاسپرازاک و مارتینز دیاز (۲۰۲۵)، کاستا و همکاران (۲۰۲۰)، نریمانی و همکاران (۱۴۰۳)، زنگنه (۱۴۰۳)، همسو بود. در تبیین این یافته‌ها می‌توان گفت، بخشودگی به کاهش هیجانات منفی مانند خشم، رنجش، اضطراب و افسردگی کمک می‌کند. هنگامی که زوجین قادر به بخشیدن یکدیگر باشند، بار روانی ناشی از این احساسات منفی برداشته می‌شود و فضای روانی سالم‌تری برای ابراز عواطف مثبت، مانند عشق، محبت، و علاقه ایجاد می‌گردد. این تخلیه هیجانی منفی، خود مقدمه‌ای برای افزایش نزدیکی عاطفی است. لذا بخشودگی مستلزم درک دیدگاه طرف مقابل و همدلی با فرد دیگر است (کاستا و همکاران، ۲۰۲۰). هنگامی که فردی تلاش می‌کند تا شرایط، احساسات و انگیزه‌های همسر خود را درک کند، حتی اگر با رفتار او موافق نباشد، حس نزدیکی و پیوند عمیق‌تری بین آن‌ها شکل می‌گیرد. این درک متقابل، پایه‌ای قوی برای صمیمیت فراهم می‌کند، زیرا افراد در روابط صمیمی احساس توجه بیشتری دارند (زنگنه، ۱۴۰۳). همچنین فرایند بخشودگی اغلب با ارتباط باز و صادقانه همراه است. برای اینکه بخشودگی رخ دهد، لازم است که زوجین بتوانند در مورد احساسات، نیازها و رنجش‌های خود به طور مؤثر صحبت کنند. این ارتباط شفاف، که در آن طرفین احساس امنیت می‌کنند تا خود واقعی باشند، به طور مستقیم به تقویت صمیمیت کمک می‌کند. وقتی افراد احساس می‌کنند می‌توانند بدون ترس از قضاوت یا طرد شدن، خود را بیان کنند، صمیمیت عاطفی و روانی آن‌ها افزایش می‌یابد. از این‌رو، بخشودگی به ایجاد اعتماد مجدد در رابطه کمک می‌کند. پس از یک رنجش یا خطا، اعتماد زوجین ممکن است خدشه‌دار شود. فرآیند بخشودگی، همراه با رفتارهای جبرانی و تعهد به عدم تکرار اشتباه، می‌تواند به بازسازی اعتماد کمک کند (کاسپرازاک و مارتینز دیاز، ۲۰۲۵). از این‌رو بخشودگی با فراهم کردن مسیری برای بازسازی اعتماد، به دوام و عمق بخشیدن به صمیمیت کمک می‌کند. لذا می‌توان گفت، بخشودگی به عنوان یک مهارت در مدیریت تعارضات زناشویی عمل می‌کند. روابط انسانی، به ویژه روابط زناشویی، عاری از تعارض نیستند. توانایی بخشودن به زوجین این امکان را می‌دهد که پس از هر تعارض، به سرعت به حالت تعادل و نزدیکی بازگردند، به جای اینکه اجازه دهند رنجش‌های گذشته انباشته شده و به رابطه آسیب برسانند (کاستا و همکاران، ۲۰۲۰). این بازگشت سریع به حالت عادی و حتی عمیق‌تر شدن صمیمیت پس از هر چالش، نشان‌دهنده قدرت مثبت بخشودگی در تقویت پیوند زناشویی است.

به طور کلی یافته‌های پژوهش نشان داد که بین ویژگی‌های شخصیت، انعطاف‌پذیری شناختی و بخشودگی با صمیمیت زناشویی در زنان متاهل دارای نشانگان افسردگی رابطه وجود دارد. همچنین نتایج نشان داد ویژگی‌های شخصیت، انعطاف‌پذیری شناختی و بخشودگی می‌توانند صمیمیت زناشویی را پیش‌بینی کنند.

با توجه به محدود بودن نمونه پژوهش به زنان متأهل با نشانگان افسردگی مراجعه‌کننده به مراکز روانشناسی و خدمات درمانی وابسته به بهزیستی و سازمان نظام روانشناسی استان تهران در سال ۱۴۰۳ و تعداد محدود ۲۰۰ نفر که به روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند و امکان گزینش تصادفی وجود نداشت، لذا تعمیم آن به سایر جوامع باید با احتیاط صورت گیرد. در پژوهش حاضر داده‌ها با استفاده از پرسشنامه خودگزارشی جمع‌آوری شدند و امکان کنترل سایر عوامل مانند تحصیلات، درآمد خانواده و سابقه مشکلات روانشناختی در سایر اعضای خانواده وجود نداشت. در مجموع، با توجه به یافته‌های به دست آمده و مرور پژوهش‌های گذشته لازم است که این پژوهش در میان افراد متقاضی طلاق و مردان نیز صورت گیرد تا بتوان عوامل

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-19]

مرتبط با صمیمیت زناشویی در گروه‌های آسیب‌پذیر را مورد شناسایی قرار داد. همچنین این پژوهش بینش عمیقی را در مورد رابطه بین صمیمیت زناشویی و بخشودگی، انعطاف پذیری شناختی و ویژگی‌های شخصیتی در زنان دارای نشانگان افسردگی ایجاد نموده و این مساله می‌تواند چشم‌انداز روشنی را برای روانشناسان، مشاوران و به طورکلی برای افرادی که در حوزه کاهش آسیب‌های مرتبط با خانواده مشغول به فعالیت هستند، ایجاد نماید.

سپاسگزاری: *از همکاری تمامی شرکت‌کنندگان در پژوهش تشکر و قدردانی می‌شود.*

تعارض منافع: *مشارکت نویسندگان این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده اول است که توسط معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن به تصویب رسیده و با هزینه شخصی انجام شده است. در تهیه این مقاله همه نویسندگان در طراحی، مفهوم‌سازی، گردآوری داده‌ها، روش‌شناسی، تحلیل آماری داده‌ها و نهایی‌سازی آن نقش یکسانی داشته‌اند.*

منابع

آل کثیر، ف. (۱۴۰۱). *نقش انعطاف پذیری روانشناختی و انتظارات زناشویی در پیش بینی صمیمیت زناشویی زنان متاهل،چهارمین کنگره ملی انجمن علمی روانشناسی خانواده ایران با عنوان: ازدواج موفق و فرزندپروری سالم*.https://civilica.com/doc/1695242 /.

اعتمادی، ع؛ نوابی‌نژاد، ش؛ احمدی، ا و فرزاد، و. (۱۳۸۵). بررسی تاثیر زوج‌درمانی به شیوه ایماگوتراپی بر افزایش صمیمیت زوجین مراجعه‌کننده به مراکز مشاوره در شهر اصفهان. *پژوهش‌های مشاوره (تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره)*، ۵ (۱۹)، ۹-۲۲.https://ensani.ir/fa/article/124722/%D8%A8%..

تردست، ل؛ مامی، ش و نادمی، آ. (۱۴۰۲). روابط ساختاری بین ویژگی های شخصیتی با رضایت زناشویی با میانجیگری تنهایی در زنان و مردان مراجعه کننده به مراکز مشاوره شهر ایلام. *فصلنامه مدیریت ارتقای سلامت*، ۱۲ (۵) ،۶۰-۷۳.http://jhpm.ir/article-1-1671-fa.html .

تنجانی طاهری، پ؛ گرمارودی، ع.ر؛ آزاد بخت، م؛ فکری زاده، ز؛ حمیدی، ر و فتحی زاده، ش. (۱۳۹۴). بررسی روایی و پایایی نسخه دوم پرسشنامه افسردگی بک در سالمندان. *دانشگاه علوم‌پزشکی سبزه‌وار*، ۲۲(۱)، ۱۸۹-۱۹۸. https://jsums.medsab.ac.ir/article_550.html

خمسه، ا و حسینیان، س. (۱۳۸۷). بررسی تفاوت‌های جنسیتی بین ابعاد مختلف صمیمیت در دانشجویان متاهل. *مطالعات زنان*، ۶(۵۳)، ۴۰-۵۲.https://doi:10.22051/jwsps.2008.1287

خرمایی، ف. (۱۳۸۵). *بررسی مدل علی ویژگی‌های شخصیتی، جهت‌گیری‌های انگیزشی و سبک‌های شناختی*. رساله‌ی دکتری، دانشگاه شیراز، دانشکده‌ی روان‌شناسی و علوم تربیتی. https://ganj.irandoc.ac.ir/#/articles/cee32828811586d63f19809115424944 .

زنگنه، آ. (۱۴۰۳). رابطه صمیمیت و رضایت زناشویی با بخشودگی زناشویی زوجین شهر کرمانشاه. *پیشرفت‌های نوین در علوم رفتاری*، ۹ (۵۷)،۷۳-۶۳.http://ijndibs.com/article-1-974-fa.html

سیف، س و بهاری، ف. (۱۳۸۲). رابطه بخشودگی،معرفی یک مدل درمانی در مشاوره خانواده و ازدواج. *تازه‌ها و پژوهش‌های مشاوره*، ۲ (۷-۸).https://sid.ir/paper/458742/fa.

شفیعی، م؛ بشرپور، س و حیدری راد، ح. (۱۳۹۵). مقایسه نگرش‌های ناکارآمد و انعطاف‌پذیری شناختی در زنان با و بدون سابقهٔ طلاق. *فصلنامه علمی پژوهشی زن و فرهنگ*، ۸(۳۰)، ۱۱۲-۱۰۳.https://journals.iau.ir/article_529399.html .

شجاع الدینی اردکانی، طیبه؛ امیری، بهاره؛ امیری، بنفشه؛ مروستی نیا، غزال. (۱۴۰۳). بررسی افسردگی زنان و دختران در سنین باروری، طی گسترش کووید-۱۹: مروری نقلی. *طب پیشگیری*، ۱۱ (۱)، ۱۹-۸.http://dx.doi.org/10.32598/JPM.11.1.730.1

عابدی، س؛ قانعی عرب، ف و علیان، م. (۱۴۰۲).*مطالعه ای بر افزایش صمیمیت زناشویی زوجین دارای ویژگی های شخصیتی مبتنی بر مشاوره زوجی*، سومین کنفرانس بین المللی علوم تربیتی، روانشناسی، مشاوره، آموزش و پرورش.https://civilica.com/doc/1763001 /.

مشایخ، ف.م و عسگریان، م. (۱۳۹۸). رابطه صمیمیت زوجین با مثبت‌اندیشی و انعطاف‌پذیری شناختی در زنان متاهل شهر تهران. *فصلنامه مددکاری اجتماعی*، ۸ (۲)،۵۶-۶۴.http://socialworkmag.ir/article-1-425-fa.html .

نریمانی، ا؛ اسدپور، ا؛ صادقی افجه، ز و پوشنه، ک. (۱۴۰۳). مدل ساختاری کیفیت زندگی زناشویی براساس بخشودگی زناشویی با نقش میانجی پاسخگویی ادراک شده همسر در زنان متاهل شهرتهران .*فصلنامه فرهنگی-تربیتی زنان و خانواده*، ۱۹ (۶۸)، ۱۶۹-۱۸۸.https://dor.isc.ac/dor/20.1001.1.26454955.1403.19.68.3.6

هاشمی پور، ف؛ یارالهی، ن؛ سلیمانی، ه و روزبان، ث. (۱۴۰۱). نقش ناگویی هیجانی، انعطاف‌پذیری شناختی و ترس از صمیمیت در پیش‌بینی تعارض زناشویی پرستاران. *فصلنامه مدیریت پرستاری*، ۱۱ (۲) ، ۵۳-۶۳.http://ijnv.ir/article-1-940-fa.html .

Asefa, A., Millimouno, T. M., Yimer, N. B., Fellmeth, G., Ku, G. M. V., Sangare, M., ... & Beňová, L. (2025). Antepartum depression among women attending antenatal care in the third trimester in Conakry, Guinea: Findings from the MISPOD study. *Journal of Affective Disorders Reports*, *19*, 100867. https://doi.org/10.1016/j.jadr.2024.100867.

Adan, A., Natale, V., Caci, H., & Prat, G. (2010). Relationship between circadian typology and functional and dysfunctional impulsivity. *Chronobiology international*, *27*(3), 606-619. https://doi.org/10.3109/07420521003663827.

Buchman-Wildbaum, T., Unoka, Z., Dudas, R., Vizin, G., Demetrovics, Z., & Richman, M. J. (2021). Shame in borderline personality disorder: Meta-analysis. *Journal of personality disorders*, *35*(Supplement A), 149-161.https://doi.org/10.1521/pedi_2021_35_515.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-19]

Beyene, Z., Sium, A. F., Gebremedhin, G., & Dereje, B. (2025). Prevalence of Depression Among Infertile Women at Center for Fertility and Reproductive Medicine in Ethiopia: A Cross-Sectional Study. *Health Science Reports*, *8*(2), e70434. https://doi.org/10.1002/hsr2.70434.

Bıyık Sarı, F., & Cıhan, H. (2024). Marital forgiveness among Turkish married individuals: A Qualitative study. *Marriage & Family Review*, *60*(6), 343-369.https://doi.org/10.1080/01494929.2024.2360104.

Brody, D. J., Pratt, L. A., & Hughes, J. P. (2018, February). *Prevalence of depression among adults aged 20 and over: United States, 2013-2016*.https://www.cdc.gov/nchs/products/databriefs/db303.htm.

Costa, E. C., Castanheira, E., Moreira, L., Correia, P., Ribeiro, D., & Graça Pereira, M. (2020). Predictors of emotional distress in pregnant women: the mediating role of relationship intimacy. *Journal of Mental Health*, 29(2), 152-160. https://doi.org/10.1080/09638237.2017.1417545.

Dennis, J. P., & Vander Wal, J. S. (2010). The cognitive flexibility inventory: Instrument development and estimates of reliability and validity. *Cognitive therapy and research*, 34, 241-253. https://doi.org/10.1007/s10608-009-9276-4.

Du, X., Chaiviboontham, S., & Sumdaengrit, B. (2024). The experiences of Chinese colorectal cancer survivors in marital intimacy after ostomy creation: A qualitative study. *Belitung Nursing Journal*, 10(2), 222. https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11056837/.

Goldberg, L. R. (1999). A broad-bandwidth, public domain, personality inventory measuring the lower-level facets of several five-factor models. *Personality psychology in Europe*, *7*(1), 7-28. https://admin.umt.edu.pk/Media/Site/STD/FileManager/OsamaArticle/26august2015/A%20broad-bandwidth%20inventory.pdf.

Howell, A. J., & Demuynck, K. M. (2023). Psychological flexibility and the Eudaimonic Activity Model: Testing associations among psychological flexibility, need satisfaction, and subjective well-being. *Journal of Contextual Behavioral Science*, 27, 65-71. https://doi.org/10.1016/j.jcbs.2022.12.002.

Jesuorobo, W. O., & Igbineweka, M. N. (2023). Coupling sex and emotional expressiveness as determinants of marital intimacy among married couples. *International Journal of Applied Guidance and Counseling*, 4(1). https://doi.org/10.26486/ijagc.v4i1.3077.

Jejeebhoy, S. J., & Raushan, M. R. (2022). Marriage without meaningful consent and compromised agency in married life: Evidence from married girls in Jharkhand, India. *Journal of Adolescent Health*, 70(3), S78-S85. https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2021.07.005.

Kasprzak, A., & Martínez-Díaz, M. P. (2025). Assessment of forgiveness in couple relationships: Adaptation of the Marital Offense-Specific Forgiveness Scale (MOFS) to a Spanish sample. *Journal of Marital and Family Therapy*, *51*(1), e12738.https://doi.org/10.1111/jmft.12738.

Kaleta, K., & Jaśkiewicz, A. (2024). Forgiveness in marriage: From incidents to marital satisfaction. *Journal of Family Issues*, 45(7), 1764-1788. https://doi.org/10.1177/0192513X231194294.

Kasprzak, A., & Martínez-Díaz, M. P. (2025). Assessment of forgiveness in couple relationships: Adaptation of the Marital Offense-Specific Forgiveness Scale (MOFS) to a Spanish sample. *Journal of Marital and Family Therapy*, 51(1), e12738. https://doi.org/10.1111/jmft.12738.

Khan, A. Y. R., Abdullah, M. A., Gul, R., Bhutta, H. R., Imran, M., Mazhar, S. B., & Tariq, N. (2024). Prevalence of Anxiety and Depression Among Women With Polycystic Ovarian Syndrome: A Cross-Sectional Study From a Tertiary Care Hospital of Islamabad, Pakistan. *Cureus*, 16(1). https://doi.org/10.7759/cureus.52540.

Liu, R., Wu, Y., Li, H., & Chen, Z. (2024). Attachment Style Modifies the Effect of Spousal Support on Postpartum Depression in Women. *Alpha Psychiatry*, 25(3), 388. https://doi.org/10.5152/alphapsychiatry.2024.231495.

Lakatos, E., Szigeti, J. F., Ujma, P. P., Sexty, R., & Balog, P. (2017). Anxiety and depression among infertile women: a cross-sectional survey from Hungary. *BMC women's health*, *17*(1), 48. https://doi.org/10.1186/s12905-017-0410-2.

Muris, P., Meesters, C., & van Asseldonk, M. (2018). Shame on me! Self-conscious emotions and big five personality traits and their relations to anxiety disorders symptoms in young, non-clinical adolescents. *Child Psychiatry & Human Development*, 49, 268-278. https://doi.org/10.1007/s10578-017-0747-7.

Mohanty, M. (2024). Role of Marital Dissolution in Mental Depression of Younger Adults: Evidence from the United States. *Medical Research Archives*, 12(3). https://doi.org/10.18103/mra.v12i3.5157.

Miller-Mendes, M., Castilho, P., Clara, M. I., Clemente, V., & Gomes, A. A. (2023). Cognitive behavioral therapy and acceptance and commitment therapy for insomnia: Exploring the potential benefit of psychological flexibility and self-compassion combined with behavioral strategies. *New Ideas in Psychology*, 69, 101013. https://doi.org/10.1016/j.newideapsych.2023.101013.

Nho, J. H., Kim, S. R., & Choi, W. K. (2022). Relationships among sexual function, marital intimacy, type D personality and quality of life in patients with ovarian cancer, with spouses. *European Journal of Cancer Care*, *31*(6), e13760.https://doi.org/10.1111/ecc.13760.

Priyadharshini, S., & Gopalan, R. T. (2020*). Marital Adjustment, Love, Personal Intimacy, personality, dyadic coping and spirituality on marital stability*. https://doi.org/10.9734/AJARR/2019/v7i430186.

Patricia, D. H. L., Stella, B. R. L., Julita, S., Patricia, B. B. M., Patricia, P. T. M., Mildred, R. O., & Myriam, E. M. (2025). Marital adjustment, depression and quality of life of women with breast cancer and their intimate partners. *European Journal of Oncology Nursing*, 74, 102765. https://doi.org/10.1016/j.ejon.2024.102765.

Pollard, M.Anderson, R.Anderson, W., & Jennings, G. (1998). The development of family forgiveness scale. *Journal of family therapy*, 20, 95-109. https://doi.org/10.1111/1467-6427.00070.

Robinson, R. G., & Spalletta, G. (2010). Poststroke depression: a review. *The Canadian Journal of Psychiatry*, 55(6), 341-349. https://doi.org/10.1177/070674371005500602.

Smith, C. A., & Konik, J. (2022). Who is satisfied with life? Personality, cognitive flexibility, and life satisfaction. *Current Psychology*, *41*(12), 9019-9026. https://doi.org/10.1007/s12144-021-01359-6.

Tapp Jr, R. L. (2014). *Concurrent relations between psychological flexibility and sexual satisfaction among committed couples*. Spalding University.https://www.proquest.com/openview/18e3743b561673ed3032f371440df3e4/1?pq-origsite=gscholar&cbl=18750.

Théberge, D., & Gamache, D. (2022). Shame: A comparative study of personality traits and profiles. *Journal of Individual Differences*, 43(4), 169. https://doi.org/10.1027/1614-0001/a000368.

Vanden Abeele, M. M., Hendrickson, A. T., Pollmann, M. M., & Ling, R. (2019). Phubbing behavior in conversations and its relation to perceived conversation intimacy and distraction: An exploratory observation study. *Computers in Human Behavior*, *100*, 35-47.https://doi.org/10.1016/j.chb.2019.06.004.

Zhang, C., & Liang, Y. (2023). The impact of education level on marital satisfaction: Evidence from China. *Social Sciences & Humanities Open*, *7*(1), 100487. https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2023.100487.

[Downloaded from frooyesh.ir on 2026-11-19]